

Matkaveneilyvalmennus

Satamista ja satamapaikoista

Veneily tarvitsee satamapaikkoja määränpääksi ja matkan aikaisiksi lepo- ja huoltopaikoiksi. Jokaista yöpymistä ei kuitenkaan tarvitse suunnitella sataman tarjoamien palvelujen tai ilojen mukaan, sillä pitkällä etapilla yövytään myös pelkästään levon takia. Veneen omavaraisuus pääsee tällöin oikeuksiinsa. Hyviä vierassatamia on mukava käyttää ja niissä saa levon lisäksi myös virkistystä ja huoltoa. Levon voi tarjota yöpymisen pääankkurissa tai kiinnittyminen luonnonsatamaan.

Jokamiehenoikeus luonnonsatamiin on voimassa ainakin Ruotsissa ja osin Norjassa. Tanskassa jokamiehenoikeus ei ole meidän tasollamme. Lisäksi siellä lienee vain yksi tai kaksi rantaa, mihin keulan ylipäätään voi kiinnittää. Pääankkurointi rannan eteen voidaan monesti silti tehdä rannalla olevaa asutusta häiritsemättä. Ongelmana on suojaisten lahtien puuttuminen. Tanskassa, Saksassa ja muualla etelässä ja itärannalla joutuu ankkuroimaan ”englantilaisittain” eli aavan rannan eteen säätiedotus huomioiden. Tähän joudutaan mm. jos satama on täysi.

Maasta riippumatta pääsee hyvin selvyyteen siitä, mikä on mahdollista kun kysynee paikallisilta veneilijöiltä. Siellä, missä on vene, on myös veneilijä, jolta voi kysyä.

Saariston suoja ja sen loppuminen

Suomen, Ruotsin ja osin Norjan rannikot ovat suurilta alueiltaan saariston suojaamia. Muualla on avoin rannikko, joka muuttaa veneilyn luonteeltaan erilaiseksi. Se ei tee veneilystä mahdotonta, mutta edellyttää toisenlaista suhtautumista asiaan.

Eteneminen on etenemistä satamasta toiseen. Välille ei voi pysähtyä sillä suojapaikkoja ei ole. Tämä on suuri ero suomalaiseen veneilyyn, mutta vähäinen ero yleismaailmalliseen.

Saaristo vapaine kiinnityspaikkoineen loppuu Öölannin tasalla. Tämän jälkeen on pääsääntöisesti avointa rannikkoa vaikka Oskarshamnin ja Karlskronan alueilla onkin omat saaristovyöhykkeensä. Rannikolla on merkitystä sillä mistä suunnasta rantaan nähden tuulee.

Itämeri ja sen alueella olevat saaristoalueet.

Vieraat satamat

Satamapaikka on useimmiten maksullinen. Hintaan kuuluu sitä vastoin yleensä satamarauha, pesutilat ja eräitä muita palveluja. Sähkö on joskus maksullista. Tuulipäivänä maksaa pelkästä kivimuuristakin ihan mielellään. Ahtaus on sen sijaan aina kylkiäisenä, sillä ruoppaamalla tehdyt ja aallonmurtajalla suojatut satamat eivät ole liian suuria.

Satamaan menoa ei tarvitse pelätä. Vastaanotto on yleensä hyvin ystävällistä ja palvelevaa oltiinpa missä maassa tahansa.

Toiminta satamassa

Vieraspaikat osoitetaan selvillä kilvillä laitureiden päässä ja vastaavissa paikoissa. Monessa satamassa ei ole erillisiä vieraspaikkoja. Lomalle lähtenyt veneilijä merkitsee paikkansa vapaaksi vihreällä kilvellä ja vierailija voi sitä käyttää. Paikka on silti maksullinen. Jollei muuta opastusta ole, kiinnitetään vene sopivaksi katsottavaan paikkaan. Satamakapteeni neuvoo tarvittaessa.

Kiinnitystapa on usein normaali keula laituriin kiinnitys ja perä poijuun tai tolppiin. Aisapaikkoja esiintyy myös ja niihin kiinnittämistä kannattaa opetella. Aisapaikkoihin kiinnitetään aisoja huomattavasti pitempiä veneitä. Peräköydet tulevat keulaan päin ja keulaköydet perään päin – toisin sanoen päinvastoin kuin tavallisesti.

Ahtaamissa satamissa on kylkikiinnitys siten, että seuraava vene kiinnittää edellisen kylkeen. Näin veneistä muodostuu satamaa täyttävä lautta ja kulku veneille tapahtuu

muiden veneiden yli. On kohteliasta ottaa huomioon se, kummassa päässä venettä naapuri viettää aikaansa ja kulkea mahdollisimman vähän häiriten muiden yli. Yleensä on tapana kulkea vieraan veneen keulan yli ja jättää perä rauhaan. Illalla sovitaan mihin aikaan itse kukin aamulla on lähdössä. Veneen päästäminen muiden välistä vaatii kaikkien yhteistyötä ja yhteisymmärrystä.

Sataman viimeiset paikat saattavat löytyä ammattialusten ulkosivulta.

Satamamaksu

Satamamaksu kerätään usein tiettyinä kellonaikana, jolloin vahti tai satamakapteeni tekee kierroksen. Satamatoimistoon voi maksaa muuna aikana. On myös satamia, joissa maksu on aina hoidettava itse joko käymällä satamatoimistossa tai maksamalla automaattiin. Matkakassaan kannattaa budjetoida vaikkapa 25 € jokaista yöpymistä varten. Hinnat vaihtelevat silti aika tavalla.

Satamatoimisto ja satamakapteeni ovat tärkeä tiedonlähde kun tulee kysymyksiä sataman ja kaupungin palveluista yms. Satamatoimistosta saa myös tuoreen säätiedotuksen joko ilmoitustaululta tai ikkunassa olevalta monitorilta.

Satamakapteeni on monesti myös avainhenkilö toimitettaessa veneeseen polttoainetta.

Satamarauha

Ahtaissa satamissa osataan kunnioittaa naapureita mutta silti itse nauttia veneilystä.

Paikasta riippuen voi satama olla täysin ”Jet Set” – tasoinen ajanvietepaikka tai idyllinen kylä- tai kalastama.

Odotukset satamarauhalle vaihtelevat tilanteen mukaan.

On koettu tilanteita, missä miehistö on lähtenyt illaksi ”kylille” ja veneeseen on jäänyt päälle laite, joka alkaa pitää ääntä. Pienikin piipitys illanhiljaisuudessa pilaa koko sataman idyllin ja rauhan. Tällaisia ovat olleet mm VHF, plotteri ja valvontajärjestelmä. Venettä jätettäessä on kaikki tällainen muistettava sammuttaa..

Tulen teko, iltamat...

Oman grillin käytölle kannattaa satamassa kysyä lupa. Se saatetaan kieltää viihtyvyys- tai paloturvasyistä. Ahtaassa satamassa tämä täytyy ymmärtää. Joskus satamissa on valmiita grillejä ja grillipaikkoja sekä pöytiä ja tuoleja ”ulkona syömistä” ja muuta ajanviettoa varten. Luonnonsatamissa tulee toimia terveen järjen ja muiden antaman esimerkin mukaisesti.

Sataman palvelut

Palvelutaso vaihtelee suuresti eri satamien välillä. Mitään standardia ei ole olemassa ja satamaesitteiden ja kertomusten arviot ovat usein kovin subjektiivisia ja myyntihakuisia. Veneturistioppaissa kerrotaan, mitä satama palveluistaan on sinne kertonut.

Yleisimmät peruspalvelut ovat:

- Jätehuolto eli roskis – joskus eri jätteet lajiteltuna.
- Septitankin tyhjennys (periaatteessa).
- WC
- Suihku (voi olla kolikkokäyttöinen automaatti - kannattaa selvittää ennen suihkuun menoa)
- Juomavettä (voi olla maksullista)

Tämän lisäksi voi löytyä mm:

- Sääpalvelu.
- Sähköliitäntä.
- Kioski tai kauppa.
- Ravintola.
- WLAN joko ilmainen tai kaupallinen.
- Polttoainetta.
- Venehuolto tai telakointimahdollisuus.
- Venetarvikemyynti.
- Opastus.
- Huvipuisto.
- Rock konsertti laiturilla...

Kaikkea voi löytyä, mutta onneksi ei välttämättä

Liikkuminen kaupungilla ja muualla

Satamassa olo ei aina ole matkan ainoa tarkoitus. Mielty mysten mukaan voidaan olla turistina, retkeilijänä tai laiskottelevana lomailijan aivan kuten muutenkin. Liikkua voidaan niin kävellen, julkisilla, taksilla tai vaikkapa polkupyörällä. Mukana kuljetettavat taitettavat tai satamasta vuokrattavat polkupyörät ovat mukava tapa liikkua sataman lähiympäristössä – ja vaikkapa kauempanakin.

Kaupunkien nähtävyydet, museot huviotukset yms. avautuvat veneilijälle siinä missä muillekin. Kenties matkalla halutaan pakata tilanteen mukaisia vaatteita – jos veneessä on tilaa.

Vihjeenä mainittakoon, että taksit kyllä tuntevat kaupungin hotellit, mutta joskus niiden on ollut vaikeata käsittää, että ulkomaalainen turisti olisi menossa johonkin venerantaan. Haaste syvenee jos kuljettajan alkuperäinen kielitaito ei ole Euroopasta. Satamasta kannattaa ottaa mukaan lappu, jossa lukee sataman osoite. Tällöin taksi käy vain yhdessä määränpäässä.

- Koettu on.